

Així van cremar el Sant Crist de Balaguer fa 85 anys

Un grup de republicans van bloquejar els accessos al Santuari i van serrar la talla, cremada posteriorment a la plaça del davant

El Sant Crist de Balaguer, del 1947 | Parròquia Balaguer

El 28 de juliol del 1936, fa 85 anys, la famosa talla del Sant Crist de Balaguer va ser cremada per diversos republicans descontrolats en el context de l'alçament militar del general Franco deu dies abans.

La popular imatge de Crist que la llegenda diu que **havia estat esculpida per Nicodem** a partir de les expressions de sofriment que li van quedar a la retina quan va davallar Jesús de la creu **va ser serrada i cremada a la plaça del Santuari**. Va ser durant la tarda d'un dimarts, segons va deixar escrit al seu diari Camilo Cava Balcells, veí de Balaguer que va testimoniar l'evolució de la guerra a la ciutat des dels seus inicis i fins la seva fi, el 1939.

En el text de Cava es detallen com aquell dia els republicans que havien pres "de facto" les regnes de la ciutat **van posar guàrdies a tots els accessos cap al Santuari amb la intenció d'evitar que la gent s'acostés** a la plaça. Una vegada assegurada aquesta voluntat, diverses persones **van pujar al cambril on hi havia la figura, la van despenjar i serrar a trossos que posteriorment van llençar al presbiteri**. D'allà es van traslladar a l'exterior, on es va encendre una gran pira la columna de fum de la qual va ser vista, segons va escriure Cava, "des del pont, l'horta i el camí vell de Camarasa". **D'aquella gala només se'n va salvar un peu**, recuperat després i encaixat a la nova figura, feta pels escultors Joaquim Ros i Josep Espelta i col·locada de nou l'any 1947.

Davant d'aquest fet, Cava es lamentava amb aquestes paraules: "Quina desgràcia per Balaguer, la ciutat del Crist. Serà possible aquest sacrilegi? Vós que veíreu passar la Guerra de Successió, la del Francès, la dels set anys, la Carlista, i sempre fóreu respectat, haureu estat destruït pels revolucionaris d'avui dia?".

El dia després, el 29 de juliol, la crema del sant Crist era l'únic tema de conversa a la ciutat i **motiu de gran plany per tots els ciutadans independentment del seu color polític**. Cava apunta que els de dretes es queixaven i els d'esquerres, més encara. El lament pel simbolisme de la talla s'acompanyava d'altres arguments com l'artístic, l'antiguitat de la peça i també pel turisme; **el Sant Crist portava cada any molts excursionistes a Balaguer**.

El caire revolucionari que es vivia a la ciutat va obligar l'ajuntament a emetre un pregó en el qual es demanava treure totes les imatges religioses de les fornícules i tapiar-les amb la intenció d'evitar noves represàlies contra la iconografia catòlica. El comunicat del consistori no va evitar, però, altres cremes de figures i objectes. Aquella mateixa tarda del 29 de juliol, **uns republicans van entrar a l'església de Sant Domènec i la van buidar**. Els objectes de culte es van portar als marges del riu Segre, on van cremar completament.